

Metode i motivi samoubojstava u antičkom društvu

MINDOLJEVIĆ DRAKULIĆ A.

UČITELJSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU, ZAGREB, CROATIA

• KATEDRA ZA PSIHLOGIJU

SAŽETAK:

Suicid je postojao oduvijek, u svim društvenim uređenjima i kod pripadnika svih klasa. Za tumačenje tog složenog i zagonetnog fenomena (unatoč relativnoj nepouzdanosti različitih povijesnih izvora) potrebno je vratiti se u prošlost. Samoubojstvo se u starom Rimu i Grčkoj gledalo ponajprije kroz prizmu filozofije. O tom činu su u antici izricana potpuno suprotna stajališta. Tako su starogrčki filozofi Sokrat i Platon suicid smatrali posve neprihvatljivim, uz iznimke pri pitanjima obeščašćenja ili proživljavanja velikih životnih tragedija. Platonov učenik i mislilac Aristotel samoubojstvo nije smatrao neprihvatljivim, ali ga je osuđivao kao izraz unutarnje (moralne) nesređenosti čovjeka. U stoičkom se pak učenju samoubojstvo definiralo kao jedini put prema osobnoj slobodi i miru. Razumijevanje suicida bilo je prepuno ambivalencije te je taj čin bio i tabuiziran i apoteoziran. Demonstracija svjetonazora i (životne) filozofije antičkih suicidanata bila je vidljiva upravo odabirom metoda i motiva samoubojstava. Motivi samoubojstava u antici bili su brojni te su se mogli pronaći u različitim filozofskim i sudačkim raspravama. Opravdavani su različitim razlozima, a najčešće očuvanjem osobnog dostojanstva i časti (lat. pudor) i izbjegavanjem boli i tuge (lat. desperata salus). Što se načina izvršavanja samoubojstva tiče većina siromašne populacije staroga Rima, poput robova, odabirala je različite „vulgarne“ metode poput skoka u ponor Etne, ispijanja otrova, samospaljivanja ili vješanja. Dostojanstveno gladovanje do smrti (grč. karteria, lat. inedia) kao pasivan oblik samoubojstva odabirali su stariji i bogatiji, najčešće liječnici ili filozofi. Iako je od antike do danas prošlo mnogo vremena, čin suicida se kao transkategorijski fenomen i danas promatra sa stanovitom dozom mistifikacija uz stalno prisutne moralne dileme.

[HTTP://DX.DOI.ORG/10.17486/GYR.3.2096](http://dx.doi.org/10.17486/GYR.3.2096)